

DRÁMA
2022

Eva Prchalová,
Tereza Marečková
ŽAL-UZIE

Braňo Mazúch
ŠELIJAKÉ VECI.
SUBŠTANCIE.

Ondřej Novotný
MŮJ OTEC
BYL SATURN

Edícia Slovenská dráma
Divadelný ústav
Bratislava
2023

DRÁMA
2022

Eva Prchalová,
Tereza Marečková
ŽAL-UZIE

Braňo Mazúch
ŠELIJAKÉ VECI.
SUBŠTANCIE.

Ondřej Novotný
MŮJ OTEC
BYL SATURN

Edícia Slovenská dráma
Divadelný ústav
Bratislava
2023

DRÁMA 2022

Eva Prchalová, Tereza Marečková: *Žal-uzie*

Braňo Mazúch: *Šelijaké veci. Subštancie.*

Ondřej Novotný: *Můj otec byl Saturn*

Finálové texty súťaže DRÁMA 2022

Všetky práva vyhradené. Nijaká časť tejto knihy sa nesmie reprodukovať, uchovávať v rešeršných systémoch alebo prenášať žiadnym spôsobom vrátane elektronického, fotografického či iného záznamu bez predchádzajúceho súhlasu autorov a vydavateľa.

© Divadelný ústav, Bratislava 2023

Edícia Slovenská dráma

ISBN 978-80-8190-105-8 (Pdf)

ISBN 978-80-8190-106-5 (Epub)

ISBN 978-80-8190-107-2 (Mobi)

Divadelný ústav je štátnou príspevkovou organizáciou zriadenou Ministerstvom kultúry Slovenskej republiky.

OBSAH

DRÁMA 2022	7
Eva Prchalová, Tereza Marečková: ŽAL-UZIE	9-72
Braňo Mazúch: ŠELIJAKÉ VECI. SUBŠTANCIE.	75-119
Ondřej Novotný: MŮJ OTEC BYL SATURN	121-168

DRÁMA 2022

DRÁMA 2022 – publikácia – vychádza ako knižná podoba rovnomennej súťaže, ktorú každoročne organizuje Divadelný ústav.

DRÁMA 2022 – súťaž pôvodných dramatických textov v slovenskom a českom jazyku – bola vyhlásená 1. decembra 2022 a uzávierka súťaže bola 31. januára 2023.

Do 23. ročníka súťaže DRÁMA 2022 prijali 46 súťažných dramatických textov, z toho 26 dramatických textov v slovenskom a 20 textov v českom jazyku.

Porota súťaže DRÁMA 2022 v zložení Mário Drgoňa (lektor dramaturgie Činohry Slovenského národného divadla, Bratislava a predseda poroty), Marta Ljubková (dramaturgička), Lucia Mihálová (umelecká šéfkva Divadla Jána Palárika v Trnave), Lukáš Kopas (lektor dramaturgie Národného divadla Košice), Barbora Cannerová (lektorka dramaturgie Divadla Jozefa Gregora Tajovského vo Zvolene) a Vladislava Fekete (riaditeľka Divadelného ústavu) rozhodla nasledovne:

1. miesto

Eva Prchalová, Tereza Marečková: *Žal-uzie*

2. miesto neudelené

3. miesto

Braňo Mazúch: *Šelijaké veci. Subštancie.*

Ondřej Novotný: *Můj otec byl Saturn*

Organizátormi súťaže DRÁMA 2022 boli Divadelný ústav, Slovenské národné divadlo, Bratislava, Divadlo Jána Palárika v Trnave, Národné divadlo Košice, Divadlo Jozefa Gregora Tajovského vo Zvolene a Štúdio 12, divadelná platforma Divadelného ústavu. Partnerom súťaže je Rozhlas a televízia Slovenska – Rádio Devín.

EVA PRCHALOVÁ

Debutovala zbierkou poviedok *Irma Morte*. Napísala tri knihy pre deti a mládež – *Hromnice, príběh tajemné stopařky* (cena Albatrosu a cena SUK), *Cesta svatým Vít-ahem* (nominácia na cenu Magnesia Litera, kategória Litera za knihu pro děti a mládež a cena Zlatá stuha) a *Příručka mladého hledače* (nominácia na cenu Zlatá stuha). Je autorkou 12 divadelných hier. Za hru *Ažura* získala 2. cenu v Dramatickej súťaži o Cenu Alfréda Radoka (2008) a o dva roky neskôr za hru *Závrať* 1. cenu. Napísala scenár ku krátkemu filmu *O krávně*, ktorý animovala Pavla Baštanová. Ako divadelná dramaturgička spolupracovala napríklad s Vojtom Maškom a s Ivanou Uhlířovou (*Mimo zápis*, Studio hrdinů, 2017; *Černý med*, Činoherní klub, 2018; *Urna na prázdnom javisku*, Štátne divadlo Košice, 2019) a s divadlom Masopust, pre ktoré napísala hru *Antieva* inšpirovanú životom a dielom filozofky Anny Pammrovej (réžia Anna Davidová, 2018). Učí v lesnej škole, kde deti vedie k čítaniu, tvorivému písaniu a autorskému divadlu.

TEREZA MAREČKOVÁ

Popri štúdiu dramaturgie na DAMU spolupracovala s divadlom Ľudí bez domova Ježek a Čížek. Neskôr spolu so Štěpánom Páclom založili divadelný spolok Masopust. Spolupracovala s režisérmi Štěpánom Páclom, Janom Fričom, Annou Davidovou, Davidom Šiktancom, Janom Nebeským a Ivanom Burajom a ďalšími (Calderón *Vytrvalý princ*, réžia Štěpán Pácl, Meetfactory, 2012; Virginia Woolf *Orlando*, réžia Anna Davidová, Eliadova knihovna v Divadle Na zábradlí, 2014; Miroslav Bambušek *Prométheus*, réžia Miroslav Bambušek, továrna Perla, 2016; Jean Genet, Bedřich Bridel *Deník zloděje*, réžia Jan Nebeský, Eliadova knihovna, 2017; Anna Pammrová, Eva Prchalová *Antieva*, réžia Anna Davidová, Eliadova knihovna, 2018; Karel Čapek, Egon Tobiaš *Absolutno*, réžia Anna Davidová, Dejvické divadlo, 2018; Friedrich Dürrenmatt *Komplíc*, réžia David Šiktanc, Dejvické divadlo, 2020; Bohumil Hrabal *Pábitelé*, réžia David Šiktanc, Činoherní studio, 2019; *Tady je všechno ještě možné*, réžia Ivan Buraj, Činoherní studio, 2022). Od roku 2020 je internou dramaturgičkou Činoherného studia a pôsobí aj ako externá pedagogička na Katedre scénografie na DAMU.

Eva Prchalová
Tereza Marečková
ŽAL-UZIE

(úvahy nad krizí středního věku)

POSTAVY

MUŽ

ŽENA

INSTALATÉR/JEŽÍŠ/POTÁPĚČ

SERAFINA/LIŠKA

ATLAS

VLKODLAK

1. DĚJSTVÍ

1.

V kuchyni

Žena stojí u okna, nemluví. Sleduje protější okno, balkon. Tak jako každý den v tuhle podvečerní hodinu. Ta z protějšího bytu v tomto čase kouřívá na balkoně. Ne dnes.

MUŽ

Už to zatáhni, svítíme.

Muž nese na stůl večeři.

ŽENA

Kde je?

MUŽ

Není to jedno?... To není naše věc.

ŽENA

Je to divný.

MUŽ

Dáš si trochu vína?

ŽENA

Někoho tam má!

Žena se dívá. Nemůže se odtrhnout.

MUŽ

To sotva...

ŽENA

Vážně. Má tam někoho!

MUŽ

Někoho jsi viděla, nebo si to jenom myslíš?

ŽENA

Zahlédla jsem... neznámou siluetu.

Muž položí jídlo na stůl a přistoupí k Ženě, k oknu. Oba teď soustředěně sledují okno a balkon v protějším domě. Muž dá ženě ruku kolem pasu, chce ji pohladit, obejmout.

ŽENA

Počkej...

Žena se od muže odtahuje, je jí to zjevně nepříjemné. Muž její nezájem ignoruje, sahá jí na prso.

MUŽ

Kdo počká, ten se nedočká.

ŽENA

Nech!

Muž stále ženu osahává.

ŽENA

Nech toho!... Myslím to vážně... stydne nám to!!

Muž a žena opouští pozici u okna. Sednou si ke stolu a mlčky večeří.

MUŽ

Stáhni tu žaluzii.

ŽENA

Proč, když tam není?

MUŽ

Je tam chlap... Mělas pravdu.

ŽENA

Cože?

Žena se zvedne a znovu udělá krok k oknu, aby lépe viděla na protější balkon. Stojí na něm muž v montérkách.

ŽENA

No jo, je na balkoně a kouří... A ona? Kde je ona?

MUŽ

Třeba se odstěhovala a tohle je nový nájemník.

ŽENA

Ne... je tam. Zahlídla jsem ji předtím. Jeho i její siluetu.

MUŽ

Má stažený žaluzie.

ŽENA

Nikdy je nemá stažený úplně. Nechává mezírky.

MUŽ

Mezírky.

ŽENA

Co?

MUŽ

Mezírky... ty to necítíš? Tu provokaci v tom?

ŽENA

Ne... Už odchází. Dokouřil a jde dovnitř.

Muž se zvedne a zuřivě stáhne žaluzii. Usadí se zpátky ke stolu. Jí.

MUŽ

To maso je tuhé.

ŽENA

Není.

MUŽ

Je tuhý.

ŽENA

Nemůže být tuhý. Vařila jsem ho dlouho.

MUŽ

Viděl jsem tě. Zase jsi vysílala.

ŽENA

Vysílala jsem, když se maso vařilo. Může se vařit a vysílat. Vysílat se může s vařením souběžně!

MUŽ

Proč je ale potom maso tuhé?

ŽENA

Přidám ti ještě kaši.

MUŽ

Je studená.

ŽENA

Ohřeju ti ji.

MUŽ

Ohřej sebe.

Žena třískne nádobím. Odejde z kuchyně. Muž jde k oknu a kousek povytáhne žaluzii. Dívá se k protějšímu balkonu a oknu. Mezírkami v žaluziích na druhé straně prosvítá světlo. Za nimi se míhá silueta. Muž žaluzii opět stáhne a odchází z kuchyně.

2.

V ložnici

Žena vysílá – (jemně alegorická alternativa novodobé komunikační technologie). Žena se v éteru schovává za obraz animované vesmírné princezny (je to jedna z jejích flexibilních identit) – projekce